

Месеца јула у 24. дан
спомен вршимо и службу певамо
светим новомученицима српским
пострадалим у Пребиловцима и околини

На вечерњој

На *Господи возвах* стихире на 6.

Глас 6.

У време безумно пострадасте невино, Херцеговачких Пребиловаца житељи, ви немоћно пред мучитеље иступисте и пострадање храбро примисте, испунивши собом јаме безданице, али онај који вас на сведочење позва, који Оца као Првомученик посведочи, другачије и преславно показа: силу вашу сада знаменова, а некада силне сада немоћнима указа, то је његово мерило правде које је до века.

Христе Боже, дивна су дела твоја, јер тамо где јецај беше песма сада бива, где бол разараше радост сада засија, где се безумни гнев показа

љубав се божанска сада умножава, где село смрти беше сада земља живих бива, где умреше стари хришћани, нови се рађају, семе вере се множи заливано крвљу невино пострадалих мученика пребиловачких.

Речи пророчке чујте, верни, и остварење њихово похитајте сагледати: „и биће Пребиловци пусти, глас људски неће се чути, птице неће пјевати, нити ће волови рикати, коњи хрзати, потом ће село бити обновљено и биће град и Пребиловци биће град васкрслих”.

Глас 8.

Ходите, верних мноштва, мученика мноштва нас сазивају на светковање спомена њиховог који изврсно сведочанство предлаже. Истина Господња потреса светове и материји људској снисходи тело примајући. За њим небројени сељака рој простодушно похита име његово и живот народа његовог прославивши. Зато им одајмо почести.

Ходите, мученика љубитељи и васкрсења надежници, у врлетној Херцеговини нове божуре, крвљу обојене, који украсише поља и пропланке, јаме и реке, који умирисаше благим мирисом моштију својих непрегледне гробнице, њих новопроцветале страдалнике правде Божје, похвалимо.

Ходите у место које је Христос прославио, незнатно међу херцеговачким селима, које се славом мученика на послетку свештеним показа: као Витлејем нови, где мошти младенаца почивају; као Јерусалим нови, где се песма васкрсом Христу узноси; као Врачар нови, где се посмртног мучења сећамо; најзад, као Царство Божје на земљи, где се не човечја воља, но Божја извршава.

Слава, глас 6.

Ирод некад богоборни покла сву децу витлејемску, сада, пак, људи безумни устадоше на вас, децо пребиловачка, и јамама земаљским предадоше. О, безакоња ужасног од ког се и природа згрози; о, злочина који земља дуго није видеала! Они који до цвета младости доспеше, прерано усахнуше; они који се животу радоваше, пред страшном смрћу заридаше; они који одлажаху у школу на учење, у њу се одведоше на страдање, они се и венцима мучеништва од Христа Богомладенца увенчаше и моле се за сву децу по васељени.

И сада, богородичен, глас исти.

Или крстобогородичен.

На дрвету Живот наш који виси гледајући, свенепорочна Богородице, матерински ридајући, ти вапијаше: „Сине мој и Боже мој, спаси оне који ти певају с љубављу“.

Слава на стиховње стихире, глас 1.

У последњим временима изнедрени су страдалници Христови, увидите ово, верни: како се на гробовима древних свештено и бескрвно Заклање приношаше, тако се исто и данас чини; првим мученицима ови најновији су слични, витлејемској деци се придружују пребиловачка; она прва беху ради Господа у пећини рођеног посечена, а ова друга ради њега истога јамама предана, када и подземље од ужаса уздрхта.

И сада, богородичен, глас исти.

Или крстобогородичен.

Стојећи пред крстом Сина и Бога свога и дуготрпљење његово посматрајући, говорила си плачући, Мајко чиста: „тешко мени, чедо

најслађе, како, ево, страдаш неправедно, Логосе Божји, да спасеш човечанство“.

Тропар, глас 8.

[Састав Атанасијев]

Свети новомученици Пребиловаца, за Христа бачени у јаму Шурманаца, вером нађосте вечно пребивалиште у Царству крста и васкрсења; љубављу таму и мржњу победисте и светлост раја наследисте. Од Господа молите нам вечно спасење и свему свету јеванђелско покајање.

Слава. И сада, богородичен или крстобогородичен, глас исти.

На јутрењу

Канон светима на 6, глас 2.

Акrostих: Венце похвала вам плетем.

Песма 1.

Ирмос: Стопама неовлажњеним Израиљ пролажаше, растављањем воде указиваше на крст, уласком - погребeње, изласком - часно и божанствено васкрсење, певајући у похвалама Избавитељу песму победну.

Венци небројени са небеса Господњих се спустише и главе ваше украсише, њих имајући као довољне, ове венце песама не презрите, које вам неспретно плетем.

Еванђелску истину да ће вас прогонити имена ради Христовог мукама својим показали сте, о нови мученици, и верност своју Цркви православној мушки крвљу посведочили сте.

Најбезумнији гнев где се показа, љубав разумна ту се сад умножава и стари хришћани где пострадаше, нови ту се сад рађају, семе вере расте заливено крвљу мученика на правди Бога пострадалих.

Богородичен: Еву нову, Марију благословену, сви нараштаји похвалимо срдечно, јер је новог Човека у свет донела, у коме сви приступ ка Оцу имамо.

Песма 3.

Ирмос: Који си утврдио у почетку Премудрошћу и Логосом небеса разумно и земљу основао на водама, васкрсни из гроба дајући нам моћ спасења.

Цркве живе војујућа чеда показасте се роду, време не утаји жртву вашу, мошти ваше из јама извадише и часно у спомен храму

похранише, када патријарх Павле свештенослужаше и Сунце обасјаваше јаме и пропланке.

Еда једно страдање поднете! Него, и посмртно мучење немо претрпесте кад мошти ваше оскрнавише, свети храм са земљом сравнише а на месту његовом сметлиште направише; но, Пребиловци васкрсоше, славу показујући живота вечног.

Богородичен: Анђелске горње силе си превазишла, Дјево чиста, јер да у утробу примиш Господа свију удостојила се јеси. Њега моли да од смрти избави душе наше.

Сједален, глас 4.

Не могући подносити безазленост и благочешће мрзећи, силници овога света мучитељи Христовог народа посташе и срамно се разгласише. А ви сте страдањима Господу подражавали јер кривицу нисте имали, зато се сладошћу живота вечног наслађујете, и достојну плату примате и неизрециву радост уживате.

Слава. И сада, богородичен.

Свесвета Дјево, помилуј нас који прибегавамо с вером теби милосрдној и молимо топло твоје заступање: јер можеш, блага, све да спасеш као истинска Мајка Бога нашега, материнске своје молитве увек употребљавајући, богоблагодатна.

Или крстобогородичен.

Неокаљана овчица Логоса, непропадљива Дјева и Мајка на крсту гледајући обешеног, из ње безболно произашлог, материнки ридајући, вапијаше: „Тешко мени, чедо моје, како страдаш добровољно желећи да избавиш од страдања бешчашћа човека“.

Песма 4.

Ирмос: Одсекао си се од Дјеве Матере као камен од горе не руком одсечен, Христе. Ово пророк сагледавајући, вапијаше: на спасење људи својих дошао си, слава сили твојој, Господе.

Пострадање часно и невино примисте разнообразно, неки у јаме живи или уморени бацани, неки бијени и мрцварени, неки стрељани и заклани, поругани и обешчашћени, с надом једино у правду Господњу.

О, децо безазлена, домаћини херцеговачки, бремените мајке и немоћни старци, пострадање заједно примисте, но награде не ускраћени бисте, у отаџбини небеској - радости а у земаљској - спомена блаженог.

Херцеговачки мученици, благочестиви хришћани, ново становништво горњих дворова, хиљадебројни пресељеници са земље безакоња, небеску правду задобисте. Зато се и ми с вама радујемо.

Богородичен: Радост творевини донео је пород твој, Богородице владичице, свету је објављена милост великога Бога, који дозива из таме греховне народ свој.

Песма 5.

Ирмос: Посредник између Бога и људи био си, Христе Боже, јер тобом, Владару, ка началнику светлости - твојме Оцу, од ноћи незнања прелазак имамо.

Вукашине, славо херцеговачка, и сви бездушна као јагањци заклани, који сте храброшћу мучитеље запрепастили, Христу Богу са храброшћу предстојећи, будите нам посредници.

Ако се и земаљска Чапљина испразни, то се душе верних у поднебесју не изгубише, него горња станишта нађоше, суграђане своје надгледајући и брижно их благословима снабдевајући.

Богородичен: Адова моћ показа се неодрживом, јер из утробе твоје изишавши и у дубине подземља сишавши, Син твој, пречиста, од пропасти нас ослободи.

Песма 6.

Ирмос: Прасликујући Јона твоје страдање, крст и погребeње, у утроби китовој, Спасе, три дана боравећи, из дубине вапијаше: да се уздигне живот мој и дође молитва моја у храм твој божанствени, о Господе милости.

Лукавство у коме свет лежи, на вас добродушне се устреми и пакла најдубљег допаде, а ви љубав небеску ширећи, праштање нам предлагете и вечно сећање на вас претке, који крв за веру и род пролисте.

Апостоле и потоње следбенике истине, по речи Христовој, гонише и на разне муке стављаше. Ви сте, страдалници, нови заједничари чаше и славе Христове. Зато се молите за нас који смо у дубини пропасти.

Воде Неретве, јаме Шурманаца и Пребиловци са околним местима невином крвљу се уцрвенише, а куће без људи осташе пуне. Новим страдалницима се вечно пребивалиште припреми заједно са праведним душама.

Богородичен: Који све чини вољом својом, у твоју зажеле да се настани пречисту утробу, Богородице владичице, препрослављени у великом савету свом, као свети и дивни.

Кондак, глас 3.

[Састав Атанасијев]

Новомученици свети, за веру пострадасте: у јаму за Христа невини бачени бисте, од верних с љубављу из јаме извађени, у спомен храму с љубављу положени. Но храм ваш безбожни разорише и мошти ваше ко Савине попалише. Данас нову Голготу и Врачар обнављамо и вас са светим Савом смирено молимо: у Царству небеског мира почивајте и Христово и наше васкрсење сведочите.

Икос

Похвалитељи мученика, по савести њима блиски и духонаданути богомољном лиром Николаје Нови, реч принесимо страдалницима новим и ђердан око глава исплетимо победних: хришћана хиљаде имена православнога и честитога рода српскога, без кривице страшно уморене бише, но страдања њихова трепетно поштујући, с васкрсном радошћу говоримо им: у Царству небеског мира почивајте и Христово и наше васкрсење сведочите.

Синаксар

Месеца јула у 24. дан спомен вршимо светих славних новомученика српских пострадалих у Пребиловцима и доњој Херцеговини током Другог светског рата.

Стих: Благослов и светлост, мудрост, благодарење и велика сила Богу који прослави немоћне а одбаци злосилне.

Ови благочестиви људи, многобројна деца, очеви и мајке, старци и старице, по телесном пореклу беху српског рода а по духовном опредељењу православне вере, што створи мржњу према њима и многим другим који пострадаше од усташких руку током страшног Другог великог рата. Деце и мајки који су бачени 6. августа 1941. године у бездану јаму Шурманци код Међугорја, која је касније забетонирана, било је око шесто на броју. Око Неретве је пострадао још око двеста педесет Пребиловчана. Потом је у доњој Херцеговини бездушном и зверски побијено мноштво недужних православних Срба, у Храшљани, Хумцу, Церну, Служњу, Чавцу, Ржани, Видоњи, Корићки, Капавици и другде. Они су својом непостидном мученичком кончином само због тога што су православни Срби посведочили лик Божји и лик људски прославивши име Божје и живот народа Божјег. Зато су и сами прослављени од предоброг Господа у небеском Царству и од страдалног им рода овде на земљи. Године 1991. мученичке кости четири хиљаде пребиловачких и околних страдалника су извађене из дванаест јама и три стратишта и похрањене у новоподигнуту спомен цркву крај старог гробља у Пребиловцима. Током рата 1992. године овај храм и велики део моштију су уништени и оскрнављени, а народ је опет страдао и напуштао своја огњишта. Обнова овог мученичког места је започела 1999. године да би најзад храм био обновљен и освећен у славу васкрсења Христовог, а преостале мошти похрањене и новомученици саборно прослављени од пуноће свете Цркве српске 2015. године Господње.

Њиховим светим молитвама, Господе Исусе Христе, Сине Божји, помилуј и спаси нас. **Амин.**

Песма 7.

Ирмос: Да преславно рођење своје од Дјеве, Христе, прасликујеш јасно, неопаљене у пећи младиће си сачувао. Они су ти песме певали: отаца Боже, благословен јеси.

Анђелске силе по заповести Господа душе ваше до престола на висине одведоше, а људи по гласу савести и љубави к вама свете кости ваше похранише да, веру сведочећи, нови живот дочекају.

Многострадални мученици, ви сте неумукле трубе истине, које нам тајну васкрсења гласно благовесте и на духовну гозбу нас позивају мелодијама рајским.

Богородичен: Ране од оружја непријатеља оних који се уздају у тебе, чиста, исцелитељским мелемом зацели и душевну немоћ укрепи, благословена.

Песма 8.

Ирмос: Бога Логоса који је неизрецивом мудрошћу све саставио и из небића у биће привео, благословите дела као Господа и преузносите у све векове.

Пуноћа времена кад се наврши светодостојно сте прослављени, од свештеног сабора Цркве српске, и многострадалне мошти ваше опет сакупљене и часно похрањене у васкрслем из крви и пепела храму вашем.

Ликујте, поштени сељаци, невини страдалници, који сте свет Христовом љубављу победили. Као руже усред пустиње безакоња сте процветали и поља херцеговачка украсили.

Ето, стичу се свештеници и сељаци, учитељи и домаћице и сваки дух праведни пострадали недужно. Њима молебно завапимо: заступничким молитвама својим пред Јагњетом Новог савеза опроштај грехова нам измолите.

Богородичен: Истина суштинска и неизрецива тобом нам се објави, Мати, оваплоћењем оденута у смртно одело, но потом прослављено; у Цркви истина заблиста.

Песма 9.

Ирмос: Беспочетног Родитеља Син, Бог и Господ, оваплотивши се од Дјеве, нама се јави да помрачене просветли и сабере растурене. Зато, Свеопевану Богородицу величамо.

Тајанствено славље мученика и трепетну хвалу Исуса, Богослов у Духу угледа и славословљаше Родитеља и Сина и Утешитеља. Саваот им сваку сузу избриса и сваки бол у радост претвори.

Ево, они који беху незаштићени а праведни, сада се као заштитници појављују, а злосилни неочекивану срамоту подносе. Господ нам показује своје мерило правде, њега свим срцем прославимо.

Миомирисом светиње се испунимо мошти новомученика целивајући, јер благодаћу Божјом одишу, тајну васкрсења сведочећи и умиљење подстичући.

Богородичен: И нас који светли спомен преблажених страдалника вршимо, владичице Богородице, вечног славља удостој, јер си ти радост оних који наду у Бога полагају.

Светилен, глас 2.

Страдања ваших невиних, која сте часно претрпели, пребиловачки мученици, светлосни спомен славимо, јер се вама учимо трпљењу, о, Христово стадо новоизабрано.

И сада, богородичен, глас исти.

Слава на стиховње стихире, глас 2.

Када на страдање бисте поведени, новомученици славни, Јагње Божје пред собом имасте, коме смерно до краја следовасте, привремене патње окусисте, добро знајући да вас вечна блаженства чекају, стога се за нас молите, и заштитници нам будите, и помоћници да Господу следујемо, стрпљиво подносимо невоље животне и за вама стигнемо, у радост бескрајну.

И сада, богородичен, глас исти.

Или крстобогородичен.

Када неокаљана овчица виде своје Јагње на заклање као човека добровољно вученог ридајући говораше: „хиташ сада да останем без чеда ја која сам те, Христе, родила! Шта си ово учинио, Избавитељу свих? Међутим, опевам и славим твоју крајњу доброту изнад ума и речи, Човекољупче“.

На божанственој литургији

Блажена из 3. песме канона мученицима.

Апостол: Рим зач. 99. (8, 28-39)

Јеванђеље, зач. 52. (15, 17-16, 2)

Причаштен: Радујте се праведни у Господу.

